

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 31 stycznia 2024r.

Znak: WZPS-5.431.3.14.2023.JP

Pan
Ryszard Jasionas
Wójt Gminy Szczecinek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 29 listopada – 1 grudnia 2023 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Szczecinek. Czynności kontrolne wykonywane były w Urzędzie Gminy Szczecinek oraz Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku, mieszczących się przy ulicy Piłskiej 3. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia Nr 25/2023 z 13 października 2023 r. w składzie: Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji zadań nałożonych na gminę przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 1 grudnia 2023 r. oraz realizację zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 1-3 grudnia 2020 r. w Gminie Szczecinek.

Akta kontroli str. 1 – 29

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Gminy Szczecinek oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku, wyjaśnień udzielonych przez Wójta Gminy Szczecinek i Zastępcę Wójta Gminy Szczecinek oraz upoważnionych pracowników.

Działalność Gminy Szczecinek w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Wójtem Gminy Szczecinek jest pan Ryszard Jasionas. W okresie objętym kontrolą nie było zmian na stanowisku wójta.

Oceny dokonano na podstawie szczegółowej analizy sposobu realizacji przez Gminę Szczecinek następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zadanie podlegające kontroli	Ustalenia dokonane w trakcie kontroli
Opracowanie i realizacja 3-letniego programu wspierania rodziny	<p>W okresie objętym kontrolą obowiązywał <i>Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023</i> przyjęty uchwałą nr XXV/379/2020 Rady Gminy Szczecinek z 5 listopada 2020 r., która wchodziła w życie z dniem podjęcia.</p> <p>W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Na podstawie analizy udostępnionej w czasie kontroli dokumentacji zespół kontrolny ustalił, że sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za lata 2020, 2021, 2022 były zawarte w <i>Sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku</i> i zostały przekazane przez Wójta Radzie Gminy Szczecinek zgodnie z ustawowym terminem. W żadnym sprawozdaniu nie przedstawiono potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. W związku z powyższym, Rada Gminy Szczecinek uchwalając kolejny program nie będzie mogła uwzględnić w nim potrzeb w zakresie wsparcia rodzin. Nieprawidłowości naruszają art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.</p> <p>W okresie objętym kontrolą gmina realizowała zadania z zakresu wspierania rodziny poprzez objęcie rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku w formie asystentury, pracy socjalnej oraz pomocy żywnościowej, rzeczowej i finansowej. Dwie rodziny ukończyły <i>Szkołę dla rodziców</i>. Z wypoczynku letniego finansowanego przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie w 2021 r. skorzystało 36 dzieci, w 2022 r. – 14, a w 2023 r. – 9 dzieci. W szkołach funkcjonujących na terenie gminy odbywały się imprezy integracyjne, m.in.: <i>Piknik Rodzinny Familiada 2023, Międzynarodowy Dzień Bez Przemocy, Dzień Tolerancji</i>, akcja pod tytułem <i>Stop używkom, stop przemocy!</i>, pikniki rodzinne pod hasłami <i>Prawda, dobro, piękno i odpowiedzialność</i> oraz <i>Bezpieczeństwo</i>. Realizowany był projekt <i>Działaj Lokalnie. Łączymy pokolenia</i>. Rodzinom</p>

	<p>umożliwiono dostęp do poradnictwa specjalistycznego oraz udzielano pomocy w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” (w 2021 r. skorzystało 131 dzieci, w 2022 r. – 179, a w 2023 r. – 122 dzieci).</p>
<p>Wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną</p>	<p>Zadania z zakresu wspierania rodziny w Gminie Szczecinek realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku na podstawie Statutu ośrodka przyjętego Uchwałą nr XLIX/621/2022 Rady Gminy Szczecinek z dnia 13 czerwca 2022 roku.</p> <p>Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „w przypadku, gdy wyznaczonym (...) podmiotem jest ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, w ośrodku albo w centrum można utworzyć zespół do spraw asysty rodzinnej”. Na podstawie Zarządzenia Nr 14/2020 kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku z 3 listopada 2020 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku powołano Zespół ds. Asysty Rodzinnej.</p>
<p>Kwalifikacje asystentów rodzin i sposób ich zatrudniania</p>	<p>W okresie objętym kontrolą i na dzień kontroli stanowisko asystenta zajmowała jedna osoba.</p> <p>Asystent był zatrudniony od 2018 r. i jego kwalifikacje, sposób zatrudniania oraz konieczność weryfikacji jego danych w rejestrze z dostępem ograniczonym zostały poddane ocenie w czasie poprzedniej kontroli. W aktach asystenta znajdowały się oświadczenia dotyczące spełnienia wymogów określonych w art. 12 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy. Brakowało oświadczenia dotyczącego spełnienia wymogu określonego w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy. Z uwagi na to, że ww. oświadczenie zostało uzupełnione w czasie trwania kontroli, odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie.</p> <p>Asystent podnosił swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach: <i>Agresja wśród dzieci i młodzieży, Praca z dzieckiem z zaburzonymi więziami, Parents first – Rodzicu najpierw zadbaj o siebie, Podstawowy kurs samoobrony, O zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych. Problemy narkomanii w środowisku lokalnym</i>, z których część była finansowana przez gminę. Tym samym gmina realizowała zadanie określone w art. 176 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczące tworzenia możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.</p>
<p>Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji</p>	<p>Gmina Szczecinek zapewniała rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcie i pomoc asystenta.</p>

opiekuńczo- wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta	<p>W okresie objętym kontrolą i na dzień kontroli zatrudniona była na stanowisku asystenta rodziny jedna osoba (na cały etat).</p> <p>Zgodnie z informacją dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku, na dzień kontroli asystent swoją opieką obejmował trzynaście rodzin, w których przebywało czterdzieścioro troje dzieci. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy, liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15. Liczba asystentów w Gminie Szczecinek była adekwatna do potrzeb gminy.</p> <p>Z danych przedstawionych podczas kontroli wynika, że w gminie wszystkie rodziny ze zdiagnozowaną niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą na podstawie wywiadu środowiskowego zostały objęte wsparciem asystenta rodziny.</p> <p>Art. 10 ust. 4 ustawy wskazuje, że praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. W Gminie Szczecinek na dzień kontroli nie objęto asystenturą 10 rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej. W przypadku dwóch rodzin matki wcześniej były objęte asystenturą, jeden ojciec nie żył, o drugim brak informacji. W przypadku jednej rodziny ojciec wcześniej był objęty asystenturą, a matka zamieszkiwała poza terenem gminy. Przyczyną braku wsparcia asystenta pozostałych rodzin było m.in.: zamieszkiwanie rodziców poza granicami kraju (jedna rodzina), matka nie żyje, ojcowie pozbawieni władzy rodzicielskiej (jedna rodzina), zamieszkiwanie matki poza terenem gminy, ojciec odmówił współpracy z asystentem (jedna rodzina), matka nie żyje, brak kontaktu z ojcem mimo podejmowanych prób wejścia do rodziny (jedna rodzina), brak zgody ojca na współpracę z asystentem po opuszczeniu zakładu karnego, matka przebywa w zakładzie karnym (jedna rodzina), brak zgody na współpracę z asystentem (jedna rodzina), zamieszkiwanie matki poza terenem gminy, pozbawienie władzy rodzicielskiej ojca (jedna rodzina).</p> <p>Na dzień kontroli dwie rodziny, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej były objęte wsparciem asystenta.</p> <p>Na dzień kontroli, w pieczy zastępczej przebywało łącznie 22 dzieci (w tym 21 z 13 rodzin i jedno dziecko nieletniej matki umieszczonej w pieczy zastępczej). W kontrolowanym okresie w pieczy zastępczej umieszczono dwanaścioro dzieci z sześciu rodzin oraz jedno dziecko nieletniej matki umieszczonej w pieczy zastępczej (jedno w 2022 r. i dwanaścioro w 2023 r.).</p>
--	---

W przypadku rodzin, z których dzieci zostały w kontrolowanym okresie umieszczone w pieczy zastępczej i na dzień kontroli w niej przebywały, przed ich umieszczeniem w pieczy dwie rodziny nie korzystały z pomocy ośrodka, w przypadku trzech rodzin prowadzona była praca socjalna i objęte zostały asystenturą. Jedna rodzina korzystała z pomocy socjalnej, nie występowały w niej problemy opiekuńczo-wychowawcze toteż nie proponowano wsparcia asystenta.

Po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, ośrodek działał na rzecz ich powrotu do rodziców biologicznych poprzez asystenturę i pracę socjalną, współpracę z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, powiatowym centrum pomocy rodzinie. Rodziców motywowano do podjęcia działań w celu diagnozy w związku z podejrzeniem uzależnienia od alkoholu i narkotyków, zmiany miejsca zamieszkania, aktywizacji zawodowej, uczestniczenia w posiedzeniach zespołu ds. oceny sytuacji dziecka w powiatowym centrum pomocy rodzinie i do kontaktu z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Podejmowano działania w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz umawiano na spotkania z terapeutą.

Analizie poddano dwa przypadki rodzin z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej w okresie objętym kontrolą, które nie miały przydzielonego asystenta. Analiza przypadków poniżej.

- 1) przypadek ((...)) - ojciec dziecka, które od ...2023 r. przebywa w rodzinnym domu dziecka, nie korzystał z pomocy ośrodka. Pismem z ...2023 r. (wpływ do ośrodka 11.04.2023 r.) powiatowe centrum pomocy rodzinie poinformowało o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. W dniach ... i ...2023 r. miały miejsce wizyty pracownika socjalnego w środowisku, nie zastano pana w domu. Dopiero w dniu ...2023 r. złożono propozycję objęcia asystenturą - pan odmówił. W czasie kontroli specjalista pracy socjalnej wyjaśnił, że (...) nie wyraził zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, ponieważ jak oświadczył nie potrzebuje żadnej pomocy i o nic się nie ubiega ze strony ośrodka. W aktach rodziny brakowało dokumentu potwierdzającego niewyrażenie zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Pouczono, aby dokumentować odmowę przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.
- 2) przypadek ((...)) - ojciec dziecka, które od ...2023 r. przebywa w rodzinnej pieczy zastępczej, matka nie żyje. Przed umieszczeniem dziecka w pieczy rodzina nie korzystała z pomocy ośrodka, brak informacji o występujących problemach w rodzinie, jak również nie wpływały informacje na temat problemów opiekuńczo-

wychowawczych ojca po śmierci żony. Po umieszczeniu dziecka w pieczy ojciec nie korzystał z pomocy ośrodka. W dniu ...2023 r. ośrodek otrzymał postanowienie sądu u umieszczeniu dziecka na czas trwania postępowania w pieczy zastępczej, a w piśmie z ...2023 r. o powyższym poinformowało powiatowe centrum pomocy rodzinie. Pracownik socjalny podejmował nieskuteczne próby wejścia w środowisko. W dniu ...2023 r. udał się w środowisko celem przedstawienia propozycji nawiązania współpracy z asystentem - nie zastał pana (...) w domu ((...)) poinformowali, że rzadko przebywa w domu, nadużywa alkoholu, złożyli oni wniosek o podjęcie działań zmierzających do zobowiązania do leczenia odwykowego).

Oceny pracy asystenta dokonano na podstawie analizy indywidualnej ośmiu rodzin ((...),(...),(...),(...),(...),(...),(...),(...)) objętych wsparciem w kontrolowanym okresie, w tym: czterech rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę oraz czterech rodzin pozostających w asystenturze. Wśród analizowanych przypadków, dwa dotyczyły rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej.

We wszystkich kontrolowanych przypadkach asystent był przydzielany rodzinie przez dyrektora ośrodka po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego.

W dokumentach znajdowały się zgody rodzin na objęcie wsparciem.

Analizie poddano 8 planów pracy z rodzinami opracowanych w kontrolowanym okresie. W przypadku rodziny objętej dwukrotnie asystenturą, w czasie pierwszego przydzielenia asystenta nie opracowano planu pracy z rodziną z uwagi na brak możliwości podjęcia z nią współpracy i unikanie spotkań z pracownikami ośrodka. Dyrektor wyjaśnił, że podczas prób wejścia w środowisko asystent ani razu nie zastał rodziny w miejscu zamieszkania. Ponadto, w powyższym przypadku pierwszy plan pracy w czasie drugiego objęcia rodziny asystenturą sporządzony został po upływie miesiąca od przydzielenia asystenta. Dyrektor ośrodka oświadczył, że wcześniej nie można było zastać rodziny w miejscu zamieszkania. Kontrolujący wskazali, aby plany sporządzać bez zbędnej zwłoki od objęcia rodziny wsparciem asystenta.

Plany były sporządzane we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W dwóch przypadkach był to pracownik inny niż ten, który przeprowadził wywiad środowiskowy w rodzinie z uwagi na

urlop pracownika socjalnego przydzielonego do rodziny. W planach uwzględniano problemy występujące w rodzinach, określano zakres działań, terminy ich realizacji oraz przewidywane efekty. Asystent sporządzał aktualizacje planów pracy. W trzech aktualizacjach brakowało dat ich sporządzenia. Wskazano, aby zamieszczać ww. daty na dokumentach.

W przypadku dwóch kontrolowanych rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej, plany pracy z rodziną zostały opracowane we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i były skoordynowane z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

Analizie poddano 22 oceny sytuacji rodzin, których asystent dokonał w kontrolowanym okresie. Oceny sporządzane były z zachowaniem ustawowego terminu i każdorazowo były przekazywane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. W 11 ocenach podany był okres za jaki były dokonane, a nie podano daty ich sporządzenia, w jednej brakowało daty przekazania podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Wskazano, aby zamieszczać daty sporządzenia oraz przekazania ocen podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

W czterech kontrolowanych przypadkach zakończono pracę z rodziną. W aktach rodzin znajdowały się informacje o tym, kiedy i z jakich powodów zakończono pracę z rodziną. W jednym kontrolowanym przypadku, po zakończeniu pracy z rodziną, prowadzony był monitoring. W dokumentacji brakowało informacji o planowanym monitoringu i czasie jego trwania. Wskazano, aby w dokumentach sporządzanych na zakończenie współpracy z rodziną zawierać ww. informacje.

W dwóch kontrolowanych przypadkach nie był prowadzony monitoring z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania rodziny poza teren gminy. Przesłana została informacja do właściwego ośrodka oraz sądu.

W jednym kontrolowanym przypadku brak monitoringu po zakończeniu pracy z rodziną. Stanowi to naruszenie art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Asystent dokumentował współpracę z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, m.in.:

	szkołą, sądem, służbą kuratorską, podmiotami leczniczymi, powiatowym centrum pomocy rodzinie, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, terapeutą, poradnią psychologiczno – pedagogiczną. W trzech przypadkach niewystarczająco dokumentowana była ww. współpraca - udzielono instruktażu w tym zakresie.
Udział asystenta / podmiotu organizującego pracę z rodziną w okresowej ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej	<p>Na podstawie analizy przedłożonych w czasie kontroli dokumentów zespół kontrolujący ustalił, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku otrzymał 14 zaproszeń na posiedzenia dotyczące oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Asystent rodziny uczestniczył w pięciu, a pracownik socjalny w ośmiu posiedzeniach. W trzech posiedzeniach nie uczestniczono z uwagi na chorobę pracownika lub nagłą interwencję. Każdorazowo w przypadku nieobecności w posiedzeniu, przekazywano pisemną lub telefoniczną informację na temat sytuacji rodzin biologicznych. W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku nie otrzymał zaproszeń na posiedzenia dotyczące oceny sytuacji dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.</p> <p>Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.</p>
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dostępu do specjalistycznego poradnictwa	<p>Zgodnie z pozyskanymi podczas kontroli informacjami, Gmina Szczecinek zapewnia rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych dostęp do specjalistycznego poradnictwa, terapii i pomocy prawnej. W Punkcie Konsultacyjnym mieszczącym się przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku rodziny mają udzielane wsparcie specjalistyczne poprzez spotkania, terapię indywidualną oraz rodzinną przez pedagoga-terapeutę i psychologa w każdy czwartek od godz. 14.00 do godz. 16.00. W 2021 r. z porad skorzystało 37 osób, w tym 16 dzieci, w 2022 r. – 39 osób, w tym 23 dzieci, a w 2023 r. do dnia kontroli - 26 osób, w tym 18 dzieci. Przy Urzędzie Gminy Szczecinek działa Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych od Alkoholu prowadzony przez specjalistę psychoterapii uzależnień, który jest czynny w każdą środę od godz. 13.00 do godz. 14.00. Poradnictwo prowadzone jest również przez pracowników socjalnych ośrodka. W 2021 r. z porad w ww. punkcie skorzystało 98 osób, w 2022 r. – 102, a w 2023 r. do dnia kontroli – 79 osób. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z terenu Gminy Szczecinek mają możliwość skorzystania z ośrodków wsparcia oraz Punktu Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Szczecinku zatrudniającej specjalistów z psychologii, pedagogiki, logopedii i doradztwa zawodowego. W Starostwie</p>

	<p>Powiatowym w Szczecinku mieszkańcy Gminy Szczecinek mogą uzyskać porady prawne. Informacje o pomocy psychologicznej i prawnej znajdują się na stronie internetowej ośrodka, Gminy Szczecinek, Powiatu Szczecineckiego, a także w punktach obsługi petenta. Ponadto, w czterech szkołach podstawowych oraz jednej szkole publicznej prowadzonej przez Stowarzyszenie Szkoła z Pasją, rodzice i dzieci mogą korzystać z porad psychologa.</p>
<p>Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających</p>	<p>Art. 176 ust. 3 lit. b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że do zadań własnych gminy należy organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających. Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas kontroli, w gminie prowadzono działania mające na celu tworzenie warunków do działania rodzin wspierających poprzez umieszczanie materiałów informacyjnych na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku. Ponadto, informacje o poszukiwaniu chętnych rodzin do tworzenia rodzin wspierających przekazywane były na spotkaniach sołeckich oraz podczas spotkań z rodzicami w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie gminy.</p> <p>Do dnia kontroli nie powstała żadna rodzina wspierająca. Wójt Gminy Szczecinek oświadczył, że w przypadku pozyskania rodzin wspierających zostanie zwiększony plan budżetowy na ten wydatek na wniosek dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku.</p>
<p>Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci</p>	<p>Zgodnie z art. 176 ust. 3 lit. c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, m.in. poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. Jednocześnie zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190, lub podmiot, który uzyskał zezwolenie prezydenta.</p> <p>Uchwałą Nr LXVII/776/2023 Rady Gminy Szczecinek z dnia 25 lipca 2023 r. podjęto decyzję o utworzeniu placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w miejscowości Skotniki. Placówka działa w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku. Zarządzeniem Nr 13/2023 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku z dnia 1 września 2023 r. wprowadzono Regulamin Organizacyjny Placówki Wsparcia Dziennego. Zgodnie z § 3 ust. 2 regulaminu placówką kieruje dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku „(...) przy pomocy zatrudnionego wychowawcy”. Ponadto,</p>

w regulaminie w § 3 ust. 3, zawarto informację, że „wychowawca (...) podejmuje decyzje samodzielnie (...)”. Powyższe zapisy budzą wątpliwość, bowiem taki sposób ich sformułowania powoduje, że nie jest wiadome, kto faktycznie ponosi odpowiedzialność za działanie placówki. Dyrektorowi ośrodka wskazano, aby uregulować zapisy w regulaminie w tym zakresie.

Dyrektor ośrodka zatrudniony od 2016 r., posiada kwalifikacje do pełnienia tej funkcji, co pozwala stwierdzić, że spełnia również wymagania określone dla kierownika placówki wsparcia dziennego.

W aktach dyrektora znajdowało się oświadczenie dotyczące spełnienia wymogu określonego w art. 25 ust. 2 pkt 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Brakowało oświadczeń dotyczących spełnienia wymogów określonych w art. 25 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy. Z uwagi na to, że ww. oświadczenia zostały uzupełnione w trakcie kontroli, odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie.

Dane dyrektora nie zostały zweryfikowane w Rejestrze z dostępem ograniczonym, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5 ustawy. W aktach osobowych dyrektora znajdowało się natomiast zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego pozyskane przed nawiązaniem z nim stosunku pracy.

Zespół kontrolujący ustalił, że w regulaminie placówki nie wskazano liczby miejsc dla ilu dzieci jest przeznaczona placówka. Wskazano, aby w dokumentach dotyczących funkcjonowania placówki wsparcia dziennego określać liczbę miejsc.

Na dzień kontroli placówka wsparcia dziennego nie była otwarta z przyczyn niezależnych od jednostki. Mimo ogłoszonego w dniu 2 października 2023 r. na stronie ośrodka naboru na stanowisko wychowawcy, do dnia kontroli nie zgłosiła się osoba na to stanowisko. Ponadto, mimo umieszczonej 3 i 4 października 2023 r. na stronie ośrodka i Urzędu Gminy Szczecinek informacji o naborze wniosków do placówki do dnia kontroli nie zostało zgłoszone żadne dziecko. Powyższe działania zostały udokumentowane. W czasie kontroli Wójt Gminy Szczecinek oświadczył, że decyzję o miejscu powstania placówki podjęli radni, którzy jako przedstawiciele lokalnego środowiska uznali, że zasadnym jest utworzenie jej w miejscowości Skotniki ze względu na centralne położenie tej miejscowości na terenie Gminy Szczecinek, co miało zwiększyć dostępność placówki. Ze względu na brak zainteresowania rodziców uczęszczaniem dzieci do ww. placówki, Rada Gminy rozważy zmianę miejsca jej prowadzenia.

Do czasu sporządzenia wystąpienia pokontrolnego do

	<p>Delegatury Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Koszalinie przesłano oświadczenie Wójta Gminy Szczecinek z informacją, że w dniach 7-8 grudnia 2023 r. do ośrodka wpłynęło 8 kart zgłoszeniowych do placówki w Skotnikach dzieci zamieszkałych w miejscowości Wilcze Laski. W dniu 8 grudnia 2023 r. została zawarta umowa zlecenie na pełnienie funkcji wychowawcy w placówce w Skotnikach. Ze względu na to, że placówka ta będzie funkcjonować do 31 grudnia 2023 r. umowa została zawarta na czas określony do 31 grudnia 2023 r. Następnie zostanie zawarta nowa umowa zlecenie do pełnienia funkcji wychowawcy w placówce wsparcia dziennego w formie podwórkowej w miejscowości Wilcze Laski. Zgłoszone dzieci są dowożone do placówki w Skotnikach. Zajęcia odbywają się trzy razy w tygodniu po trzy godziny. Uchwałą nr LXXVI/832/2023 Rady Gminy Szczecinek z 14 grudnia 2023 r. podjęto decyzję o likwidacji z dniem 1 stycznia 2024 r. placówki wsparcia dziennego w miejscowości Skotniki, a następnie uchwałą nr LXXVI/833/2023 z 14 grudnia 2023 r. utworzono z dniem 1 stycznia 2024 r. placówkę wsparcia dziennego w miejscowości Wilcze Laski.</p>
<p>Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p>	<p>Na dzień kontroli monitoringiem objętych było dziesięcioro dzieci z pięciu rodzin zagrożonych kryzysem. Monitoring prowadzony był przez pracownika socjalnego w formie kontaktów telefonicznych i systematycznych wizyt w środowisku oraz współpracy ze szkołą. Dokumentowany był w adnotacjach urzędowych.</p> <p>Ośrodek uzyskuje informacje o sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych od pracowników socjalnych pracujących w terenie poprzez wizyty w środowisku, ze szkół, od dzielnicowych z terenu Gminy Szczecinek, ze środowiska lokalnego rodziny, w której występuje problem, a także od innych podmiotów współpracujących z ośrodkiem.</p> <p>Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.</p>
<p>Podejmowanie działań na rzecz kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub</p>	<p>Gmina Szczecinek jest przygotowana do realizacji omawianego zagadnienia poprzez zatrudnienie asystenta rodziny. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że gmina podejmowała te działania poprzez m.in. udostępnianie informacji na temat przysługujących praw oraz możliwości ubiegania się o pomoc, wynikających z ustawy i Programu kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁴ na stronach internetowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku. Utworzony został lokalny informator na temat miejsc i możliwości uzyskania w nich pomocy i wsparcia z zakresu ww. ustawy.</p>

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923)

<p>w czasie porodu</p>	<p>Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku, w okresie objętym kontrolą nie wpłynął wniosek o koordynację poradnictwa opisanego w art. 8 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.</p> <p>Wójt Gminy Szczecinek oświadczył, że w kontrolowanym okresie żadna rodzina nie skorzystała z jednorazowego świadczenia w ramach przywołanej ustawy.</p>
<p>Sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną i placówkami wsparcia dziennego</p>	<p>Zgodnie z art. 28a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wójt sprawuje kontrolę nad podmiotami organizującymi pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego.</p> <p>Na podstawie Zarządzenia Nr 227/2020 z dnia 2 listopada 2020 r. Wójt Gminy Szczecinek upoważnił Zastępcę Wójta Gminy Szczecinek do sprawowania kontroli nad podmiotami organizującymi pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego. W dniach 5-6 grudnia 2022 r. przeprowadzona została kontrola podmiotu organizującego pracę z rodziną przez Zastępcę Wójta Gminy Szczecinek. Po kontroli sporządzony został protokół, wydana została ocena pozytywna działalności kontrolowanej jednostki oraz wydano nw. zalecenia: kontynuacja i w miarę możliwości zwiększenie liczby szkoleń asystenta, rzetelne prowadzenie dokumentacji (daty). Pismem z dnia 31 października 2023 r. dyrektor ośrodka poinformował Wójta Gminy o realizacji zaleceń pokontrolnych.</p>
<p>Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej</p>	<p>Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas kontroli Gmina Szczecinek współfinansowała pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W 2021 r. na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej przeznaczono 74 546,06 zł, w roku 2022 – 84 590,65 zł, a w 2023 r. za pobyt dzieci w pieczy do dnia 31 października 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 84 989,67 zł.</p>
<p>Przechowywanie dokumentacji osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</p>	<p>Podczas kontroli stwierdzono, że dokumentacja osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przechowywana jest w zamkniętych szafach w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku i jest chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.</p>
<p>Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny</p>	<p>W kontrolowanym okresie, gmina przekazała Wojewodzie Zachodniopomorskiemu 5 sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny zgodnie z terminami określonymi w rozporządzeniu w sprawie</p>

	<p> sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej⁵.</p>
<p>Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych w dniu 1-3 grudnia 2020 r. w Gminie Szczecinek</p>	<p>W wyniku kontroli przeprowadzonej w dniu 1-3 grudnia 2020 r. w Gminie Szczecinek wydano zalecenia pokontrolne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>dokonywać okresowych ocen sytuacji rodzin zgodnie z terminem określonym w art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; We wszystkich ocenach sytuacji rodzin poddanych analizie zachowano ustawowy termin ich dokonania – zalecenie jest realizowane,</i> 2) <i>w planach pracy z rodziną określać przewidywane efekty działań, o czym mowa w art. 15 ust. 19 pkt 3 ustawy; We wszystkich przypadkach planów pracy z rodzinami sporządzonych w kontrolowanym okresie i poddanych analizie, określano przewidywane efekty działań – zalecenie jest realizowane,</i> 3) <i>utworzyć placówkę wsparcia dziennego o której mowa w art. 176 pkt 3 lit c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; Uchwałą Nr LXVII/776/2023 Rady Gminy Szczecinek z dnia 25 lipca 2023 r. podjęto decyzję o utworzeniu placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej w miejscowości Skotniki. Placówka rozpoczęła działalność z dniem 8 grudnia 2023 r. – szczegółowy opis na str. 9-11 – zalecenie jest realizowane.</i> 4) <i>przed nawiązaniem stosunku pracy weryfikować osoby pod kątem zamieszczenia ich danych w Rejestrze, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym; W okresie kontrolowanym nie zatrudniono nowego asystenta rodziny, co uniemożliwiło weryfikację realizacji zalecenia.</i> 5) <i>sprawować kontrolę nad podmiotem organizującym pracę z rodziną o czym mowa w art. 28 a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; W kontrolowanym okresie przeprowadzono jedną kontrolę podmiotu organizującego pracę z rodziną – zalecenie jest realizowane.</i>

Akta kontroli 30 – 328

Podsumowanie ustaleń kontroli

<p>stwierdzone uchybienia /</p>	<p>1) sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za lata 2020, 2021, 2022 (zawarte</p>
--	--

⁵ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1195)

nieprawidłowości	w sprawozdaniach z działalności ośrodka) nie uwzględniały potrzeb związanych z realizacją ww. zadań, 2) brak monitoringu funkcjonowania jednej rodziny po zakończeniu z nią pracy asystenta
przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości	– błędna interpretacja przepisów, – przeoczenie
skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości	– braki formalne, – niewystarczająca wiedza nt. funkcjonowania rodziny po zakończeniu z nią pracy przez asystenta rodziny
osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości	Wójt Gminy Szczecinek, dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku, asystent rodziny
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	6
wystąpienie otrzymują	1) Wójt Gminy Szczecinek 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Szczecinek
w zakresie wspierania rodziny

wydają zalecenia:

znaczące:

- 1) prowadzić monitoring funkcjonowania rodziny po zakończeniu z nią pracy zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

zwykłe:

- 1) w rocznych sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny ujmować potrzeby związane z realizacją tych zadań zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

.....

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

.....

właściwe podpisy na oryginale